

СУЧАСНІ ПРОБЛЕМИ НАГЛЯДУ ЗА ФІНАНСОВИМ СЕКТОРОМ

Ґрунтуючись на науково-методичних підходах до визначення сутності поняття “нагляд” можна виокремити такі підходи до розуміння сутності поняття “фінансовий нагляд”: форма діяльності державних органів із забезпечення законності у фінансовому секторі; комплекс заходів, який здійснюється наглядовими органами для забезпечення повної відповідності діяльності фінансових установ вимогам щодо їхньої діяльності; система формальних і неформальних способів виявлення недотримання або порушення умов діяльності фінансовими установами.

Однією із найбільш важливих проблем діяльності наглядових органів є розмежування регулювання фінансового сектору і фінансового нагляду. Так, під регулюванням фінансового сектору розуміють процес створення та дотримання певних норм і правил діяльності фінансових установ, а нагляд за діяльністю установ фінансового сектору слід розглядати як форму діяльності державних органів влади щодо забезпечення законності діяльності, прозорості та стабільності ведення бізнесу окремими установами.

До критеріїв відповідності фінансового нагляду сучасним вимогам та вимогам ефективності належать такі: фінансовий нагляд повинен реалізовуватися із урахуванням принципів системності; спрямованість фінансового нагляду на дотримання вимог щодо діяльності фінансових установ; фінансовий нагляд повинен бути якомога більше наближеним до ринку, тобто мати можливість реагувати на ринкові зміни, проте не перешкоджати розвитку ринкових інновацій; фінансовий нагляд повинен бути нейтральним щодо конкуренції; прагнення до оптимізації співвідношення “витрати–ефект” при здійсненні фінансового нагляду. Основними напрямками розвитку та удосконалення фінансового нагляду в сучасних умовах є: уніфікація ключових принципів регулювання банківського, страхового секторів та ринку цінних паперів з метою більш пильного врахування системного ризику і забезпечення стабільності функціонування фінансового сектору в цілому та уникнення умов регуляторного арбітражу; трансформація об’єкта фінансового нагляду з окремих фінансових установ до фінансових груп і фінансових конгломератів, які здійснюють діяльність паралельно у декількох сегментах фінансового сектору, що вимагає більш високої координації дій наглядових органів; посилення вимог до установ, які здійснюють діяльність із кредитними дефолтними свопами та фінансовими продуктами, які забезпечені фінансовими активами; розробка міжгалузевих стандартів відносно аналогічних видів діяльності незалежно від того, у якому сегменті фінансового сектору вони здійснюються.

Незважаючи на велику кількість наукових розробок з оптимізації та підвищення фінансового нагляду, реалізація нагляду за фінансовим сектором ускладнюється існуванням критичних моментів, які пов'язані із теоретико-методологічною базою нагляду: теорія фінансів у недостатній мірі інтегрована з макроекономікою, методи оцінювання системного ризику та емпіричні підходи до ідентифікації факторів кризи є недосконалими як з теоретичної, так і з практичної точки зору, фінансово-економічні дослідження не встигають за розвитком фінансових інновацій. З огляду на це регуляторні і наглядові органи будуть завжди залишатися позаду інноваційних лідерів сегментів фінансового сектору.

Оголь, О.Д. Сучасні проблеми нагляду за фінансовим сектором [Текст] / О.Д. Оголь // Проблеми і перспективи розвитку банківської системи України : збірник тез доповідей XV Всеукраїнської науково-практичної конференції (8-9 листопада 2012 р.). - Суми : УАБС НБУ, 2012. - С. 142-143.